

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci

žalobce: **M. Š.**, narozený dne X
bytem L.
zastoupený advokátem JUDr. Liborem Čihákem
sídlem T. G. Masaryka 282/57, 360 01 Karlovy Vary

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě ze dne 22. 8. 2017 proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017 č. j. X o invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017 č. j. X se z r u š u j e pro vady řízení a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včasnou žalobou ze dne 22.8.2017 s připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2017 č. j. X, kterým zamítla jeho námitky a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 8.2.2017, jímž byla zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o *důchodovém pojištění* (dále jen **zákon**), když podle lékařského posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Sokolov ze dne 26.1.2017 není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 30%. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 23.6.2017 žalovaná mimo jiné zdůraznila, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 9.6.2017 bylo zjištěno, že žalobce není invalidní, i když se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. odd. B, položce 12b) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o *posuzování invalidity* (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20-30%; žalobci byla přiznána horní hranice daného rozmezí, tj. 30%, která ve smyslu § 3 citované vyhlášky nebyla změněna, proto nebylo námitkám žalobce vyhověno.

Žalobce v žalobě vyjádřil nesouhlas s napadeným rozhodnutím, neboť po prodělaném úrazu dne 14.8.2014 mu jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat původně sjednanou ani jakoukoli obdobnou práci, ani není způsobilý plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, proto dle něho správní orgány neposoudily dostatečně jeho zdravotní stav, když dle poslední lékařské zprávy se výrazně snížily možnosti jeho pracovního zařazení. Také poukázal na to, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu ohledně zařazení jeho zdravotního postižení do kapitoly XV. odd. B, položce 12b) přílohy vyhlášky, které dopadá na případy zdravotního postižení, jež nebyly stíženy předchozím úrazem. Rovněž namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů a i na nepřezkoumatelnost posudků o jeho zdravotním stavu; správní orgán se nevypořádal s jeho námitkami a překročil meze správního uvážení, když zařadil jeho zdravotní postižení v rozporu s právními předpisy, a správní orgán nepostupoval dle § 3 správního řádu. Závěrem bylo požadováno, aby soud zrušil napadené rozhodnutí ze dne 23.6.2016 (správně 2017) i rozhodnutí ze dne 8.2.2017 a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Z obsahu *vyžádaného posudkového spisu OSSZ Sokolov* vedeného ohledně žalobce a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě OSSZ ze dne 26.1.2017 i ze záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 9.6.2017 soud zjistil, že žalobce nebyl uznán invalidní dle § 39 odst. 1 zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. odd. B, položce 12b) přílohy vyhlášky, pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 30%, která ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna.

Žalovaná ve svém obsáhlém vyjádření k žalobě dne 15.9.2017, které bylo doručeno i žalobci, navrhla k důkazu posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **PK MPSV** či **komise**) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.; za současného stavu navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ze zasláního *dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobce* vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 23.6.2017 bylo dle dodejky žalobci doručeno dne 26.6.2017.

Poté prostřednictvím svého zástupce *zaslal žalobce soudu repliku ze dne 23.10.2017*, v níž uvedl, že se neztotožňuje s vyjádřením žalované, neboť jej považuje za vnitřně rozporné, když

žalovaná mohla nechat zpracovat posudek PK MPSV s odkazem na § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., jehož část citoval, a poukázal na skutečnost, že komise je součástí MPSV, které je nadřízeným žalované. Závěrem bylo navrženo, aby návrh žalované na vypracování posudku PK MPSV soud zamítl a zadal zpracování znaleckého posudku nezávislému znalci či znaleckému ústavu, který nebude ve vztahu nadřízenosti či podřízenosti či obdobném nebo jiném funkčním vztahu k žalované.

Na repliku žalobce *reagovala žalovaná podáním ze dne 30.10.2017*, jímž doplnila své vyjádření ze dne 15.9.2017 a zdůraznila, že dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. ministerstvo (tj. MPSV) posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů *pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního*, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku OSSZ; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Z uvedené citace je zřejmé, že pro přezkumné soudní řízení o dávce, jejíž přiznání či odnětí je odvislé od posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů, uvedený zákon výslovně stanoví, že PK MPSV posuzují zdravotní stav pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění. V daném případě tedy neobstojí nesouhlas žalobce s návrhem žalované na vypracování posudku PK MPSV, neboť ČSSZ svůj návrh učinila plně dle dikce a ve znění platného zákona. Krajský soud v Plzni v případě soudního přezkumu o žalobě směřující proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod může rozhodnout jedině na podkladě důkazu, jímž je posudek zpracovaný PK MPSV, neboť ani soud sám si nemůže udělat úsudek o zdravotním stavu a invaliditě žalobce. Medicínské posouzení je tedy v případě soudního řízení svěřeno přímo zákonem PK MPSV. Soudu pak přísluší posoudit a vyhodnotit, zda je vypracovaný podkladový posudek správný, úplný a přesvědčivý. Naopak požadavek žalobce na zpracování posudku jiným znaleckým orgánem než PK nemá oporu v zákoně. Soud za hlavní a stěžejní důkaz o zdravotním stavu ve smyslu citovaného zákonného ustanovení považuje výhradně posudek vypracovaný PK MPSV a z něho vychází ve svém právním závěru. Pouze v případě, kdy soud vyhodnotí vypracovaný posudek PK MPSV za nepřesvědčivý, nesprávný, neúplný, může požádat o jeho doplnění tutéž PK MPSV, popř. zadat jeho vyhotovení PK v jiném kraji. Jedině až po té, co budou vyčerpány tyto možnosti, lze zcela výjimečně v odůvodněných případech, požádat o zpracování posudku jiný znalecký orgánem. Požadavek žalobce na zpracování posudku jiným znaleckým orgánem je tak za současného stavu, kdy nebyl dosud zpracován posudek PK MPSV, jenž by byl posléze žalobcem věrohodně zpochybněn a soud by jej shledal za nesprávný a nebyly by jeho nedostatky odstraněny ani v doplňujícím posudku či v dalším posudku vyhotoveném PK MPSV v jiném kraji, za předčasný. Z obsahu žaloby zcela jednoznačně vyplývá, že žalobce nesouhlasí s medicínským posouzením svého zdravotního stavu. S ohledem na tuto skutečnost žalovaná nadále navrhl provedení důkazu odborným lékařským posouzením, které bylo pro účely přezkumného soudního řízení zákonem svěřeno posudkovým komisím MPSV (ust. § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb.). Posudek těchto posudkových komisí se dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu považuje za tzv. povinný důkaz, který musí soud provést, pokud přezkoumává rozhodnutí ČSSZ o invalidním důchodu.

V § 4 (Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále jen „ministerstvo“) odstavec 2 zákona č. 582/1991 Sb., *o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*, v platném znění, ministerstvo posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., proto soud požádal dne 10.10.2017 PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku. Vyžádaný posudek byl vypracován v soudem prodloužené lhůtě po jednání komise konaném dne 30.1.2018 za účasti odborného lékaře z oboru ortopedie i žalobce. Z obsahu tohoto posudku ve znění usnesení o opravě vady posudku ze dne 6.2.2018 soud mimo jiné zjistil, že *k datu vydání napadeného rozhodnutí* (23.6.2017) byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona následkem úrazu ze dne 13.8.2014, šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona, ale nešlo o invalidu druhého nebo třetího stupně, protože šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%; *datum vzniku invalidity komise stanovila 29.5.2017 ortopedickým nálezem*, jímž je již doložena funkční porucha pravé nohy trvalá a bez možnosti zlepšení. PK MPSV určila shodně s OSSZ a lékařem ČSSZ rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti trvalé následky po úrazu ze dne 13.8.2014, kdy byl žalobce sražen autem při jízdě na kole, došlo ke zlomeninám záprstních kůstek na pravé noze. Nejprve byla zavedena konservativní léčba sádrou fixací, hojení bylo protrahované, pro trvalé bolesti dalším vyšetřením prokázána kompletní subluxace v tarsometatarsálním skloubení pravé nohy a bylo navrženo operační řešení. Dne 1.11.2015 byla provedena déza v oblasti přednoží pravé nohy. V průběhu léčby došlo k rozvoji degenerativních změn a osteoporóze postižené oblasti. I po skončení léčby přetrvává otok celého hlezna trofické změny na hleznu a dorsu pravé dolní končetiny, výrazná lymfo a venostáza bérce pravé dolní končetiny, pravá noha je deformovaná, těžké plochonoží. V důsledku špatné statiky pravé nohy dochází k přetěžování i levé dolní končetiny. Žalobce chodí s oporou dvou FH, je nutné trvalé šetření pravé dolní končetiny, nosí ortopedickou obuv. K datu vydání napadeného rozhodnutí se PK MPSV shodla s posouzením lékařem OSSZ a ČSSZ a hodnotila míru poklesu pracovní schopnosti také podle kapitoly XV, oddílu B, položky 12b) přílohy vyhlášky, které nejvíce odpovídá reziduálnímu funkčnímu postižení po prodělaném úrazu. S ohledem na trvalé pórakové následky s dopadem na neschopnost vykonávat předchozí výdělečnou činnost v plném rozsahu s využitím dosažené kvalifikace automechanika (kdy je výrazně limitována schopnost chůze a zátěže pravé dolní končetiny) PK MPSV zvýšila horní hranici procentuálního rozpětí, tj. 30%, o 10% na celkových 40% (*ve smyslu § 3 odst. 2 vyhlášky*). Dále komise uvedla, že žádné jiné závažné zdravotní postižení s dopadem na míru poklesu pracovní schopnosti k datu napadeného rozhodnutí nebylo prokázáno. Další průběh po datu nápadného rozhodnutí však ukazuje progresi funkčního postižení v oblasti pohybového aparátu, kdy jsou dle posledního ortopedického nálezu již patrné známky přetížení celé pravé dolní končetiny a nově se objevily vertebrogenní obtíže v oblasti bederní páteře s prokázanou hernií disku. Komise také uvedla, že žalobce není schopen práce s přetěžováním dolních končetin dlouhým stáním nebo chůzí, nošením a zvedáním těžkých břemen, je schopen jen práce fyzicky nenáročné bez přetěžování poraněné pravé dolní končetiny a bederní páteře; je schopen vykonávat jen práci s menšími nároky na tělesné schopnosti; platnost posudku (31.1.2021) byla stanovena s ohledem na další možný vývoj zdravotního postižení. Závěrem bylo ještě uvedeno, že PK MPSV nehodnotila míru poklesu pracovní schopnosti podle kapitoly XV, oddílu B, položky 13) přílohy vyhlášky, neboť k datu napadeného rozhodnutí je popisována deformita pravé nohy, porucha statiky pravé nohy těžkého stupně, ale není popisována deformita bérce ani stehna; deformity nohy nebo prstů nohy uvedené v položce 12) citované přílohy mohou být úrazové i neúrazové etiologie. (*Stejnopis posudku byl doručen žalobci i žalované.*)

S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:

(1) *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*

(2) *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

(3) *Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

Od 1.1.2010 se za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce /§ 2 odst. 3 věta druhá vyhlášky č. 359/2009 Sb./.

Pro úplnost krajský soud dodává, že podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. Podmínky pro toto zvýšení byly shledány, jak uvedeno shora.

Podle § 38 písm. a) zákona má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. v platném znění (*soudní řád správní*, dále jen *s.ř.s.*), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Ve věcech důchodového pojištění *rozhoduje specializovaný samosoudce*, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s.).

Dle § 78 odst. 1 věta první, odst. 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle §

75 odst. 1 s.ř.s. je *pro soud rozhodující skutkový a právní stav*, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci *k datu 23.6.2017*, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).

Žalobce se podanou žalobou domáhal přiznání invalidity z důvodů v ní uvedených. Soud v této věci postupoval v souladu s citovaným § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. a vyžádal posudek o zdravotním stavu žalobce u příslušné PK MPSV. Pokud se týká námitek žalobce, na které reagovala žalovaná svým podáním ze dne 30.10.2017, soud se plně ztotožňuje s obsahem tohoto podání a odkazuje na něj, jelikož je plně v souladu s platnou právní úpravou i judikaturou Nejvyššího správního soudu (na rozdíl od názoru zástupce žalobce) a je znám všem účastníkům tohoto řízení.

Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 30.1.2018 *má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ČSSZ se u žalobce jednalo o invaliditu prvního stupně s datem vzniku 29.5.2017*, proto je *žaloba podaná důvodně*, a *soud tedy napadené rozhodnutí žalované ze dne 23.6.2017 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení* (výrok I. rozsudku) *pro vady řízení* (§ 78 odst. 1 věta první, odst. 4 s.ř.s.) *spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce*, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce od 29.5.2017 a tedy i k 23.6.2017 odpovídal prvnímu stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 40%.

Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce je invalidní pro invaliditu prvního stupně od 29.5.2017, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – vznik invalidity od uvedeného data, čímž bude realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 16Ad 77/2017-50 ze dne 15.2.2018, když rozhodnutí o invalidním důchodu by byla vydala žalovaná i v případě zjištění invalidity žalobce již v řízení o námitkách. V zákoně o důchodovém pojištění a jeho prováděcích předpisech jsou konstruovány podmínky, které musí pojištěnec splnit, aby mu mohl být přiznán invalidní důchod, velmi striktně. Při posuzování nároku na invalidní důchod je tedy *možno vycházet pouze ze zdravotního stavu žadatele (pojištěnce), tedy přiznané invalidity*, za současného splnění další zákonné podmínky, a to *potřebné doby pojištění stanovené v § 40 odst. 1 písmeno f) a odst. 2 zákona: Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí pět roků a zjišťuje se z období před vznikem invalidity (viz shora), tudíž získá-li žalobce potřebnou dobu pojištění, bude mu přiznána i výplata důchodu*.

O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce nepožadoval náklady tohoto řízení, proto žádnému z účastníků nebyla náhrada nákladů přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a nepřípustnost kasační stížnosti je uvedena v § 104 s.ř.s.

Plzeň 15. února 2018

JUDr. Alena Hocká